

Økonomisk Politik 2017-2020

**Budget og Regnskab
Januar 2016**

**Godkendt af Økonomiudvalget
den 10. februar 2016**

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Kommunens overordnede målsætninger.....	4
2.1 Strategiske indsatsområder	4
2.2 Kapacitetstilpasninger på Børne- og Skoleområdet.....	4
2.3 Partnerskabsaftale med Social- og Indenrigsministeriet.....	4
2.4 Botilbuddene i Aalestrup	5
2.5 Drift af et ungemiljø.....	5
2.6 Nedlukning af Ulstruplund.....	5
2.7 Bemærkninger til aftaler om anlæg.....	6
2.8 Anlæg – forud frigivet i budgetaftalen for 2016	7
2.9 Foruddiskonterede driftsændringer i budgetoverslagsårene.....	8
3. Budgetmæssige udfordringer 2017 – 2020.....	10
3.1 Demografi	11
3.2 Tilskud til vanskeligt stillede kommuner	12
3.3 Finansieringstilskud på 3,5 mia. kr.	12
3.4 Omstillingspulje folkeskolereformen.....	12
3.5 Beskæftigelsesreformens indvirkning og omlægning af refusioner	13
3.6 Omstillingsbidrag 1% hvert år (til 4%).....	13
4. Kommunens økonomiske politik 2017-2020	15
4.1 Mål for kommuneskattens størrelse	15
4.2 Mål for udvikling i langfristet gæld.....	17
4.3 Mål for anlægsudgifter	19
4.4 Mål for konsolidering	21
4.5 Mål for økonomisk råderum	22
4.6 Mål for udvikling i aktivitets- og serviceniveauet	24
4.7 Særtilskud	24
4.8 Mål for økonomistyringen.....	25
4.9 Mål for budgettildelinger på det skattefinansierede område.....	25
4.10 Mål for forsyningsområdet.....	26
4.11 Mål for skattefinansieret driftsoverskud og det samlede resultat	26
4.12 Økonomisk politik og budget 2017 - 2020	26
5. Resultatopgørelse efter tilpasning af økonomisk politik	28

1. Indledning

Denne "Økonomiske Politik 2017 – 2020" skal efter politisk godkendelse ses som Økonomiudvalgets fundament for udarbejdelse af budgetforslag for 2017 – 2020.

Den økonomiske politik er ikke bindende for byrådet i den afsluttende fase af budgetvedtagelsen.

I henhold til styrelsesloven er det Økonomiudvalget, der er forpligtet til at fremlægge et forslag til et budget i balance.

- §37 Forslag til kommunens årsbudget for det kommende regnskabsår **udarbejdes af Økonomiudvalget** til kommunalbestyrelsen **senest den 15. september**.
- §38 Økonomiudvalgets forslag til årsbudget og flerårige budgetoverslag skal undergives **2 behandlinger** i kommunalbestyrelsen med mindst 3 ugers mellemrum.
- §38 stk. 2 Kommunalbestyrelsens 2. behandling skal foretages **senest den 15. oktober**.

Kommunernes budgetter er meget afhængige af den aftale, der kan indgås mellem Regeringen og KL. En ny aftale gældende for budget 2017 forventes at foreligge medio juni måned 2016.

Når budgetforudsætningerne i kommuneaftalen er kendte, kan der være behov for at justere denne økonomiske politik. Der vil i juni måned blive afholdt et budgetorienteringsmøde for Byrådet. På dette møde gennemgås indholdet i budgetaftalen, og evt. forslag til justering af den økonomiske politik.

Budgetloven

For kommunerne betyder loven, at der fra og med 2014 er fastsat årlige udgiftslofter for de kommunale serviceudgifter. Efter loven er der sanktioner over for kommunerne, hvis de overskrider udgiftsrammerne eller rammerne for den kommunale skatteudskrivning.

Godkendelse af Den Økonomiske Politik

Den Økonomiske Politik er godkendt i Økonomiudvalget den 10. februar 2016

2. Kommunens overordnede målsætninger

Byrådet vil i de kommende år styre udviklingen efter nedenstående økonomiske politik. Målene er pejlemærker. Økonomiudvalget fastlægger med godkendelsen de overordnede økonomiske målsætninger gældende for budgetperioden 2017-2020.

De overordnede målsætninger er, at sikre at Vesthimmerlands Kommune i perioden skaber balance i økonomien i den 4-årige periode under hensyn til:

- Opretholdelse af et bæredygtigt serviceniveau overfor borgere og virksomheder
- Et anlægsprogram, der sikrer opretholdelse af kapitalen
- En balance mellem udgifter og indtægter, så der ikke tæres på likviditeten
- Der over årene sker nedbringelse af den langfristede gæld

Et bæredygtigt serviceniveau defineres i denne forbindelse som et udgiftsniveau svarende til gennemsnittet for sammenlignelige kommuner.

2.1 Strategiske indsatsområder

Byrådet har i 2014 fastlagt 5 strategiske indsatsområder

- Økonomi
- Ungdom – fokus på unge
- Sundhed – borgernes sundhed
- Turisme- og erhvervsudvikling
- Bosætning

For at synliggøre de 5 indsatsområder i budgetlægningen, skal alle budgetalternativer (driftsønsker, driftsbesparelser og anlægsønsker) i den grad det er muligt – henviser til hvilket indsatsområde det berører.

2.2 Kapacitetstilpasninger på Børne- og Skoleområdet

I budgetaftalen for 2016 er anført:

"Budgetparterne er enige om et skoleforlig indeholdende en reduktion af skolebudgettet på 12 mio. kr. (ved helårseffekt i 2017).

Derudover er parterne enige om, at et skoleforlig kan indeholde omprioriteringer på ca. 5 mio. kr. Midlerne kan også tilgå øvrige udvalg. Disse midler er ikke en del af reduktionen på de 12 mio. kr.

Det skabte råderum fra et skoleforlig indgår som en del af det råderum, som Børne- og Skoleudvalget skal bidrage med til budgetlægningen i overslagsårene."

De 12 mio. kr. er ikke reduceret i budgettet for 2017-2010 jfr. resultatopgørelsen afsnit 5.

2.3 Partnerskabsaftale med Social- og Indenrigsministeriet

Byrådet har i januar måned 2016 godkendt udkast til partnerskabsaftale fra Social- og Indenrigsministeriet.

Af udkastet til partnerskabsaftalen indgår følgende målsætninger:

Kommunen udarbejder i den forbindelse årligt en redegørelse, som nærmere beskriver udviklingen i perioden 2016-2018 i forhold til kommunens målsætninger og herunder adresserer de udfordringer, som der er på indsatsområderne. I redegørelsen indgår derudover en uddybende beskrivelse af de tiltag, som kommunen i det pågældende år har iværksat, med en vurdering af effekterne heraf i aftaleperioden og evt. fremadrettet, med henblik på at understøtte realiseringen af følgende målsætninger for kommunen i aftaleperioden:

- Der sker en løbende tilpasning af kommunens service, herunder strukturtilpasninger, som modsvarer kommunens demografiske forskydninger ift. folketal, geografi og befolkningssammensætning. Herunder forudsættes at ske kapacitetstilpasninger på børne- og skoleområdet.
- Der skal være fokus på omstillingen til reformer på beskæftigelsesområdet mhp. en effektiv beskæftigelsesindsats. Et konkret mål er, at antallet af ledige, herunder unge ledige, målt i procent af arbejdsstyrken reduceres år for år.
- Kommunen skal understøtte, at andelen af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse, stiger år for år. Derudover skal der i højere grad ske en opkvalificering og efteruddannelse af ledig arbejdskraft.
- Kommunen skal understøtte, at bosætningen øges. Sigtet er, at kommunens indbyggertal samlet kan fastholdes omtrent på niveauet pr. 1. januar 2015.
- Kommunen praktiserer generelt en sund økonomistyring, herunder med fokus på effektiviseringstiltag og budgetoverholdelse

Med udkastet følger tilsagn om følgende særtilskud

- Tilskuddet i 2016 er på 13 mio. kr.
- Tilskuddet i 2017 er på 13 mio. kr.
- Tilskuddet i 2018 er på 12 mio. kr.

2.4 Botilbuddene i Aalestrup

I budgetaftalen for 2016 er anført til SUNrå-010:

"Sundhedsudvalget skal arbejde med at optimere driften i forbindelse med strukturændringer i botilbuddene i Aalestrup, således at der kan realiseres et rationale i budget 2017 og årene fremefter."

Indgår i Sundhedsudvalgets budget for 2017-2020 med et årligt rationale på 750.000 kr.

2.5 Drift af et ungemiljø

I budgetaftalen for 2016 er anført:

"Der afsættes et budget til drift af et ungemiljø i 2017. Miljøet er ikke defineret, og den fysiske placering er ikke kendt. Men med midlerne tilkendegives, at der vil blive ydet støtte til driften af et sådant fælles ungemiljø i Vesthimmerland. Udviklingen af ungemiljøet skal ske i dialog mellem Ungerådet, andre unge og Børne- og Skoleudvalget."

Indgår i Børne- og Skoleudvalgets budget for 2017, hvor der er afsat 500.000 kr. til formålet.

2.6 Nedlukning af Ulstruplund

I budgetaftalen for 2016 indgår nedlukning af Ulstruplund med en afledt helårsvirkning i 2016, således at der i årene reduceres med:

	2016	2017	2018	2019	2020
Drift	-3.601	-4.500	-4.500	-4.500	-4.500

Indgår i Sundhedsudvalgets budget 2016-2020 i overensstemmelse med ovenstående. Provenuet i 2016 forventes at kunne være højere end de angivne 3,6 mio. kr. da rømning af Ulstruplund snart er afsluttet.

2.7 Bemærkninger til aftaler om anlæg

I budgetaftalen for 2016 er anført:

"ØKan-012 - Messecenter Vesthimmerland

I forbindelse med beslutningen om en ny hal 2 i Messecenter Vesthimmerland skal der arbejdes hen imod, at Messecenter Vesthimmerland overtager bygningerne i regi af en selvejende institution. Finansieringen af projektet vil i givet fald ske via en kommunal lånegaranti til finansiering i Kommunekredit.

SUNan-002 - Sundhedens Hus

Der blev i Budget 2015 afsat 0,5 mio. kr. til formålet. Disse midler står fortsat klar til at igangsætte samarbejdet. Såfremt samarbejdspartnerne - Region Nordjylland m. fl. - kan igangsætte projektet i 2016, så vil midlerne afsat i 2017 blive fremrykket til brug i 2016 gennem bevillingssag i Byrådet, da Vesthimmerlands Kommune har fokus på at fastholde praksistilbud i Farsø.

BSan-007 - Børnehaven Aars

Der skal arbejdes på at etablere en ny børnehaven i Aars. Der ønskes ikke en storinstitution - det vil sige udgangspunktet er en børnehaven på ca. 120 børn.

Placeringen er ikke fastlagt. Inden byggeri og placering af ny børnehaven, udarbejdes en daginstitutionsanalyse, hvor behov, ønsker og udvikling, herunder byens udvikling/ bosætning beskrives.

BSan008 - Hornum Børnehaven

Der afsættes midler svarende til en ny børnehaven på skolen, således at der kan opnås det beskrevne driftsrationalitet.

Den endelige løsning/ placering af ny børnehaven fastlægges i Børne- og Skoleudvalget inden for den afsatte ramme.

KFan-520 - Kunstgræsbaner i Vesthimmerland

Beløbet til kunstgræsbaner kan først frigives, når Aars IK har beskrevet et projekt, der kan indeholdes inden for rammen. Der skal være sikkerhed for, at udgifter til jordbundsforhold og øvrige følgeudgifter kan dækkes af det afsatte beløb. Projektet kan eventuelt gennemføres som kommunalt anlægsprojekt. Dette skal godkendes i Kultur- og Fritidsudvalget.

KFan-608 - Lanternen - boldbaner og atletikfaciliteter

Såfremt der vises interesse for en privat udstykning af de eksisterende boldbaner, og der kan realiseres salgsindtægter på boldbaner og Løgstør-Hallerne, vil der i budgettets overslagsår blive set positivt på etablering af nye boldbaner ved Lanternen. Det eksisterende klubhus forventes overdraget som led i finansieringen.

TMan-040 - Trafiksikkerhedsprojekter, pulje

I forbindelse med puljen udarbejdes et projekt, der beskriver, hvordan trafiksikkerheden kan forbedres på Gislumvej mellem Østrup og Aars. Projektet skal derefter indgå i prioriteringsdrøftelserne for budgettets overslagsår.

TMan-076 - Højvandssikring i Løgstør - undersøgelse

Forvaltningen skal udarbejde en vurdering af behovet for at fremrykke undersøgelsen og dermed afgive en indstilling i forhold til bevillingstidspunkt i budgettets overslagsår. ”

2.8 Anlæg – forud frigivet i budgetaftalen for 2016

Følgende anlægsprojekter/rådighedsbeløb anses for bevilget og frigivet ved fagudvalgets behandling af sagen:

		2016	2017	2018	2019
BSan001	Limfjordsskolen - renovering elevfløjene	3.000	3.000	0	0
BSan002	Vestermarksskolen - PCB	1.600	0	0	0
BSan003	Pulje til AT-påbud	1.000	1.000	1.000	0
BSan040	Masterplan	5.000	0	0	0
KFan-508	Vedligeholdelse af haller	1.000	1.000	1.000	0
KFan-515	Vesthimmerlands Bibliotek, indretning biblioteksrum	330	0	0	0
KFan-519	Landsbyudvalget, projektmidler	1.000	1.000	1.000	0
TMan001	Bygningsvedligehold - ekstraordinær	2.500	2.500	2.500	0
TMan001	Bygningsvedligehold - ekstraordinær borgernære omr.	2.500	2.500	2.500	0
TMan006	Kloaksepareringer i Aalestrup	300	300	300	0
TMan030	Vejrenovering i f. m. kloakarbejder	6.000	6.000	6.000	0
TMan033	Vejrenovering i f. m. div. ledningsarbejder	1.722	0	0	0
TMan040	Trafiksikkerhedsprojekter, pulje	3.000	0	0	0
TMan052	Støjværn Danmarksvej	800	0	0	0
TMan053	Trafiksaneringer i f.m. landsby><landbrug-problematik	350	0	0	0
TMan056	Cykelsti, Ullits-Hvalpsund	3.000	0	0	0
TMan060	Opgradering af stoppesteder og terminaler	600	600	600	0
TMan071	Kanalhavnen - østlige molehoved renoveres	550	0	0	0
TMan072	Vestre Bådhavn - østlige molehoved renoveres	920	0	0	0
I alt		35.172	17.900	14.900	0

Forudsætningen for frigivelsen er, at anlægsprojektets udgifter og indtægter forventes at kunne afholdes indenfor det afsatte rådighedsbeløb, og at projektets indholdsmæssige del svarer til den praksis og de standarder, der kan forventes i Vesthimmerlands Kommune.

Frigivelsen er endvidere betinget af, at der til fagudvalgets behandling foreligger estimater og beregninger for anlægsprojektets økonomi og tidsplan for udførelsen.

Strækker anlægsprojektet/bevillinger sig over flere år, er det endvidere en forudsætning, at det samlede projekt kan finansieres indenfor de i investeringsoversigten anførte beløb for indeværende og følgende år.

Hertil kommer følgende anlæg, hvor der er givet anlægsbevilling, eller hvor projektet er godkendt i Byrådet:

		2016	2017	2018	2019
	Tilbygning Jobcentret	8.225	6.000	0	0
	Sundhedens Hus	0	2.000	0	0
	Socialpsykiatriens Hus	5.000	8.000	26.200	
	Omfartsvejen Aars	0	34.000	0	0
I alt		13.225	50.000	26.200	0

I alt er der forud for budgetlægningen for 2017 disponeret anlægsprojekter for:

		2016	2017	2018	2019
	Frigivet jfr. ovenfor	35.172	17.900	14.900	0
	Disponeret jfr. ovenfor	13.225	50.000	26.200	0
I alt			67.900	41.100	0

Af budgetaftalen for 2016 fremgås af budgetoverslagsår 2017 et anlægsbudget på 105,095 mio. kr.

Resultatbudgettet for 2016 viser en anlægsudgift på 93,981 mio. kr. og 3,200 mio. kr. til grundkapital.

Budgetoverslagsår 2017 jfr. budgetaftalen for 2016	
Budgetaftalen	105,095
Overført til drift TMan001+TMan030+TMan033 *	-8,500
Overført til Finansforskydninger (grundkapital)	-4,000
Pris- og lønfremskrivning	1,386
	93,981

*Beløbet er ført tilbage til anlæg i 2017

2.9 Foruddiskonterede driftsændringer i budgetoverslagsårene

I det godkendte budget for 2016 er der indregnet følgende driftsændringer i budgetoverslagsårene

		2016	2017	2018	2019
	Økonomiudvalget - Beredskabet		-80	-80	-80
	Socialudvalget		-300	-142	-250
	Sundhedsudvalget		-548	-548	-548
	Beskæftigelsesudvalget		1.097	1.100	
	Børne- og Skoleudvalget		-1.566	-5.421	
	Teknik- og Miljøudvalget		-3.012	-2.542	
I alt			-4.409	-7.633	-878

Ovenstående ændringer er indlagt i det korrigerede budgetoverslag for 2017. Der er således forud for budgetlægningen foretaget en negativ korrektion af budgettet med 4,409 mio. kr. i 2017.

Ændringerne består af følgende:

Økonomiudvalget:

Det tidligere indlagt beløb (80.000 kr.) til dækning af "Drift og Anlægs" ekstra udgifter i forbindelse med Made in Denmark er udtaget.

Socialudvalget:

Der er til indførelse af Sverigesmodellen afsat 3,500 mio. kr. i 2016. Beløbet er i 2017 reduceret til 3,200 mio. kr.

Sundhedsudvalget:

Der indgår i 2016 budgettet en besparelse på 1,100 mio. kr. vedr. salg af Granlyvej. Denne reduktion er nulstillet i 2017.

Som effekt vedr. lukning af Ulstruplund indgår i 2016 en besparelse på 3,601 mio. kr. Helårseffekten heraf er i 2017 forhøjet til 4,500 mio. kr.

Som yderligere besparelse i 2017 indgår 750.000 kr. vedr. strukturændring vedr. botilbuddene i Aalestrup.

Beskæftigelsesudvalget:

På beskæftigelsesudvalgets budget indgår en post på 1,5 mio. kr. benævnt Pulje ifm. Budgetlægning. Denne pulje er i 2017 forhøjet til 2,6 mio. kr.

Børne- og Skoleudvalget:

I 2017 er udgifterne til folkeskolen reduceret med 3,434 mio. kr. som er tilbageførsel af midler fra omstillingspuljen vedr. folkeskolereformen. Se nedenfor afsnit 3.4.

Tjenestemandspensioner er reduceret med 0,563 mio. kr. i 2017 i forhold til 2016-budgettet.

Der er i 2016 budgettet indregnet en besparelse på 375.000 kr. vedr. ledelse på Ungdomsskolen. Effekten er i 2017 indregnet med 500.000 kr.

Der er i 2017 – som ny aktivitet – afsat 500.000 kr. til ungemiljø i Aars.

Der er i 2016 indregnet en besparelse vedr. ledelse af BIB. I 2017 er helårseffekten indregnet, og medfører en yderligere besparelse på 130.000 kr.

Der er i 2016 budgettet indregnet en besparelse på 2,650 mio. kr. begrundet i faldende børnetal. Effekten heraf er ikke videreført til 2017, hvorfor der er indregnet en forhøjelse af udgifterne i 2017 på 2,650 mio. kr.

For særlige dagtilbud er foretaget en reduktion af udgifter fra 2016 til 2017 på 464.000 kr.

Teknik- og Miljøudvalget:

Vejrenoveringer der er overført fra anlæg til drift i 2016 – og som tilbageføres til anlæg i 2017 – er reduceret fra 7,722 mio. kr. i 2016 til 6,000 mio. kr. i 2017.

Til gennemførelse af lovpligtige energimærkninger er i budget 2016 afsat 2,45 mio. kr. Dette beløb er i 2017 reduceret til 1,53 mio. kr.

I budget 2015 og 2016 er der afsat 370.000 kr. til afvikling af Made in Denmark. Såfremt Made in Denmark fortsætter, skal der tages fornyet stilling hertil.

3. Budgetmæssige udfordringer 2017 – 2020

Ved budgetlægningen for 2017

- de generelle tilskud med hensyn til
 - o Demografi
 - o Tilskud til vanskeligt stillede kommuner
 - o Finansieringstilskud
 - o Nedgang i folketal
 - o Tilskud til omstilling af folkeskolen.
- beskæftigelsesreformens indvirkning og omlægning af refusioner
 - o Forventet lovændring der vil medføre reducerede indtægter for Vesthimmerlands Kommune
- Regeringens omstillingsbidrag på 1% i hvert af årene 2016-2019
 - o Kommunerne skal hvert år reducere driftsbudgetterne med 1% af serviceudgifterne.
 - o Procenten akkumuleres således at der i 2017 skal findes 2%, i 2018 3% og i 2019 4% af serviceudgifterne.
 - o Serviceudgifterne udgør i Vesthimmerlands Kommune i 2016 ca. 1,7 mia. kr.

Der er i budget 2016 og overslagsårene 2017 – 2019 indregnet følgende forudsætninger:

	2016	2017	2018	2019
Skatteprocent	27,0	26,9	26,8	26,7
Budgetterede indtægter	Statsgaranti	Statsgaranti	Statsgaranti	Statsgaranti
Tilskud til vanskeligt stillede kommuner – se afsnit 3.2	-13,0 mio. kr.	-13,0 mio. kr.	-12,0 mio. kr.	-12,0 mio. kr.
Indregnet likviditetstilskud	-36,168 mio.	-36,168 mio.	-36,168 mio.	-36,168 mio.
Statsgaranteret Betalingskommunefolketal	37.117	37.117	37.117	37.117
Mistet provenu vedr. socio- økonomiske kriterier		12,510 mio. kr.	31,500 mio. kr.	31,500 mio. kr.
Effekten af omstillingsbidraget på 1% årligt er indregnet i budgettet således – se afsnit 3.6	3,480 mio. kr.	3,480 mio. kr. 16,700 mio. kr.	3,480 mio. kr. 33,400 mio. kr.	3,480 mio. kr. 50,100 mio. kr.

Der er i både indtægter og udgifter indregnet overhæng fra 2016 vedr. omstillingsbidraget. Der skal dog alene indregnes ny 1% virkning i hvert af overslagsårene 2017-2019 hvorefter den samlede effekt er nået

3.1 Demografi

I henhold til Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning for Vesthimmerlands kommune pr. december 2015 fremkommer:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0-5 år	2273	2269	2237	2240	2243	2275	2293	2345	2404	2463	2517
6-17 år	5665	5534	5475	5384	5272	5178	5148	5085	5027	4953	4933
18-65 år	22015	21868	21718	21571	21520	21427	21320	21202	21118	21031	20912
66-79 år	5531	5663	5773	5883	5929	5984	6033	6112	6167	6214	6226
80+	1915	1947	1982	2025	2078	2146	2204	2262	2331	2427	2553
I alt	37399	37281	37185	37103	37042	37010	36998	37006	37047	37088	37141
Ændring i året	-118	-96	-82	-61	-32	-12	8	41	41	53	52

Året angiver den forventede befolkning pr. 1. januar

Betalingskommunetallet er i budgetforudsætningerne 2016 til 2020 sat til 37.117 indbyggere.

Folketal 1. januar efter byer og tid

	2015
820-00820 Vesthimmerlands Kommune	37 399
820-10719 Gedsted	880
820-10720 Fjelsø	0
820-10732 Aggersund	340
820-10733 Løgstør	4 220
820-10739 Vegger	346
820-10769 Østrup	292
820-10842 Strandby	302
820-10873 Vindblæs	230
820-10874 Ranum	1 025
820-10875 Vilsted	220
820-10876 Overlade	467
820-10887 Hvalpsund	664
820-10892 Farsø	3 352
820-10893 Havbro	368
820-10894 Vognsild	261
820-10895 Ullits	288
820-10933 Hornum	1 007
820-10934 Vester Hornum	579
820-10975 Simested	243
820-10976 Aalestrup	2 742
820-10980 Aars	8 077
820-11259 Fandrup	203
820-99997 Uden fast bopæl	34
820-99999 Landdistrikter	11 259

Byer defineres som sammenhængende områder med min. 200 indbyggere.

Kilde: Statistikbanken

Den beregnede nedgang i antal indbyggere / aldersforskydning mod flere ældre påvirker de socioøkonomiske forhold, hvilket gør at kommunen kan forvente at miste indtægter for hhv. 17,4 mio. kr. i 2016, yderligere 12,2 mio. kr. i 2017 og yderligere 16,7 mio. kr. i 2018. Den mistede indtægt indgår i budgetforudsætningerne for 2017-2018 og er således fratrukket de forventede bloktilskud i årene.

Det er beregnede tal, som må tages med et vist forbehold. Nye tal vil kunne foreligge i juni måned, når KL har dannet en ny indtægtsprognose.

Befolkningsfremskrivningen viser en tendens til et fald i antallet 0-65 år og en stigning i antal over 66 årige. Fra 2020 ses en stigning i antal 0-5 årige og fortsat stigning i antal over 66 årige. Til gengæld er der fortsat fald i antal 6-65 årige.

3.2 Tilskud til vanskeligt stillede kommuner

Tilskud til vanskeligt stillede kommuner vil først være kendt ultimo august måned 2016, med mindre der kan indgås en partnerskabsaftale med Social- og Indenrigsministeriet inden (se afsnit 2.3).

På baggrund af det fremsendte udkast til partnerskabsaftale fra Social- og Indenrigsministeriet (se afsnit 2.3) afsættes følgende beløb:

2016	2017	2018	2019	2020
-13 mio. kr.	-13 mio. kr.	-12 mio. kr.	-12 mio. kr.	-12 mio. kr.

3.3 Finansieringstilskud på 3,5 mia. kr.

Der indgår i de generelle tilskud til kommunerne for 2015 et tilskud på 3,0 mia. kr. som oprindeligt fremkom i forbindelse med overgangen til Udbetaling Danmark, idet kommunerne herved ville komme til at miste løbende likviditet.

I Økonomiaftalen for 2016 er finansieringstilskuddet hævet med 0,5 mia. kr. til 3,5 mia. kr. Heraf fordeles de 2 mia. kr. på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår. Restbeløbet indgår i bloktilskuddet.

Vesthimmerlands Kommune fik i 2015 et tilskud på 25,2 mio. kr. I 2016 udgør beløbet 36,168 mio. kr.

I overslagsårene for det godkendte budget for 2016 er der fortsat indregnet et finansieringstilskud på 36,168 mio. kr. Et bortfald af finansieringstilskuddet vil således påvirke Vesthimmerlands Kommunes budgetsituation væsentligt.

3.4 Omstillingspulje folkeskolereformen

Det indgår i aftalen om kommunernes økonomi for 2014 vedrørende folkeskolen: "De kommunale serviceudgifter og bloktilskud løftes med 204 mio. kr. i 2014 og 407 mio. kr. i 2015 og frem. Herudover løftes kommunernes bloktilskud ekstraordinært med 300 mio. kr. i 2014, 600 mio. kr. i 2015 og 2016 samt 300 mio. kr. i 2017 i lyset af de omstillingsudfordringer, som kommunerne står over for lokalt.

Det ekstraordinære løft af bloktilskuddet fordeles på baggrund af objektive kriterier for kommuner med økonomiske udfordringer. Økonomi- og Indenrigsministeriet udarbejder relevante kriterier med henblik på at foretage en udmelding medio august.”

I takt med at omstillingspuljen reduceres, vil udgifterne til folkeskolen tilsvarende skulle reduceres. Denne reduktion er foretaget i udgifterne til Børne- og Skoleudvalgets overslagsår i det godkendte budget for 2016.

		2016	2017	2018
Regulering vedr. omstillingspuljen til folkeskolen		294	-2.865	-6.024

3.5 Beskæftigelsesreformens indvirkning og omlægning af refusioner

Regeringen har vedtaget, at der fra 2016 indføres nye regler for statsrefusion af kommunernes udgifter til overførsler m.v.

Der indgår en overgangsordning, der sigter at begrænse kommunernes tab.

For Vesthimmerlands Kommune viser foreløbige beregninger, at kommunen vil få et vist tab ved de nye regler. 2016 budgettet er tilrettet efter KL's beregninger samt de indregnede beløb i bloktilskuddet.

Efter korrektion i henhold til Beskæftigelsesforvaltningens beregninger, er der et overskydende beløb på 15,895 mio. kr. som er hensat på en konto under Økonomiudvalget. Beløbet kan kun frigives efter Økonomiudvalgets indstilling til Byrådet.

Der vil i foråret blive foretaget nærmere analyse af området, idet der i budgetlægningen for 2017 må tages hensyn hertil.

Det skønnes dog på nuværende tidspunkt, at der kan udtages 5,809 mio. kr., så der til rest henstår 10,086 mio. kr.

3.6 Omstillingsbidrag 1% hvert år (til 4%)

Regeringen har indført et omprioriteringsbidrag i det kommunale udgiftsloft på 1 pct. om året fra 2016 til 2019. Det svarer til ca. 2,4 mia. kr. i 2016.

I 2016 er der tilbageført 1,9 mia. kr. og finansieringstilskuddet er hævet med 0,5 mia. kr.

Årsvirkningen af omstillingsbidraget i 2016 er videreført til overslagsårene – og er således allerede fratrukket driftsudgifterne i overslagsårene

De samlede serviceudgifter i Vesthimmerlands Kommune andrager i 2016 1,670 mia. kr.

Fra 2017 og til 2019 skal der herudover ske en reduktion af serviceudgifterne med yderligere 1%.

Virkning i mio. kr.	2016 1%	2017 2%	2018 3%	2019 4%	2020 4%
1% 2016	16,700	16,700	16,700	16,700	16,700
Tilbageført	-13,220	-13,220	-13,220	-13,220	-13,220
1% 2017		16,700	16,700	16,700	16,700
1% 2018			16,700	16,700	16,700
1% 2019				16,700	16,700
Nettovirkn.	3,480	20.180	36.880	53.580	53.580

4. Kommunens økonomiske politik 2017-2020

4.1 Mål for kommuneskattens størrelse

Byrådet fastlægger kommunens skatter ud fra kommunens økonomiske udvikling. Kommunen har en af landets højeste skatteprocenter, hvilket forventes at have negativ påvirkning på bosætningen.

Kommuneskatten nedsættes med yderligere 0,1 % point hvert år fra 2017 - 2020. 0,1 % point svarer til ca. 5,0 mio. kr. Kommuneskatten blev ved budgetvedtagelsen af 2013 nedsat med 0,1 % og yderligere 0,1% ved budgetvedtagelsen for 2014. Skatten i 2015 og 2016 er fastsat uændret til 27,0%

En betingelse for at skatten kan nedsættes er, at der – som i tidligere år – ydes en kompensation fra staten med 75% tilskud i det første år, 50% tilskud i år 2 og 3 og 25% tilskud i år 4. Herefter er skattnedsættelsen fuldt ud finansieret af kommunen.

Samtidigt med at det grundlæggende basisbudget justeres med en skattnedsættelse, skal der således samtidigt optages et tilskud fra staten jfr. ovenfor.

Provstiet har tilkendegivet, at de forventer at fastholde nuværende kirkeskatteprocent. Kommunens nettobudget bliver ikke påvirket af kirkeskatten.

I forhold til nabokommunerne kan nøgletallene for skatterne og beskatningsniveauet opstilles således:

	Udsk.pct	Kirkesk.pct.	Grundsk.prm.	DAP, forr.ejd.	DAP, off.grv.	DAP, off.f.v.	Beskatn.niv.	-	Beskatn.grl. Statsgaranti
	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016		2015
Region Nordjylland									
773 Morsø	25,8	1,20	24,68	-	12,34	5,00	25,70		143.963
787 Thisted	25,5	1,28	23,75	-	11,88	8,75	25,35		144.508
810 Brønderslev	26,9	1,09	31,23	-	15,00	8,75	27,03		139.489
813 Frederikshavn	26,2	1,03	29,90	-	14,95	8,75	26,38		149.239
820 Vesthimmerland	27,0	1,18	22,82	-	-	-	26,73		139.392
825 Læsø	25,8	1,30	34,00	-	15,00	8,75	26,61		150.148
840 Rebild	25,1	1,20	26,09	-	13,05	5,00	25,09		152.030
846 Mariagerfjord	25,9	1,15	28,80	-	-	8,75	25,99		145.776
849 Jammerbugt	25,7	1,20	32,85	-	15,00	8,75	26,19		146.735
851 Aalborg	25,4	0,98	26,95	5,35	13,48	8,75	25,42		148.887
860 Hjørring	25,9	1,19	34,00	-	15,00	8,75	26,37		145.978
Gennemsnit	25,79	1,10	28,57				25,88		146.697

Kilde: Social og Indenrigsministeriets nøgletal (jan. 2016)

- DAP = Dækningsafgiftspromille
- Forr.ejd. = Forretningsejendomme
- Grv. = Grundværdi
- F.v. = Forskelsværdi

Gældende / budgetterede satser for skatter m.v.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kommuneskat	27,0 %	27,0 %	27,0 %	26,9 %	26,8 %	26,7 %	26,6 %
Kirkeskat	1,18 %	1,18 %	1,18 %	1,18 %	1,18 %	1,18 %	1,18 %
Grundskyld Landbrug mv.	7,20 ‰	7,20 ‰	7,20 ‰	7,20 ‰	7,20 ‰	7,20 ‰	7,20 ‰
Grundskyld øvrige ejendomme	22,82 ‰	22,82 ‰	22,82 ‰	22,82 ‰	22,82 ‰	22,82 ‰	22,82 ‰
Dækningsafgift af grundværdi	0,00 ‰	0,00 ‰	0,00 ‰	0,00 ‰	0,00 ‰	0,00 ‰	0,00 ‰
Dækningsafgift af forskelsværdi	0,00 ‰	0,00 ‰	0,00 ‰	0,00 ‰	0,00 ‰	0,00 ‰	0,00 ‰

Nedenstående tabel viser det akkumulerede årlige provenutab ved nedsat skat med 0,1% og med indregnet kompensation fra staten.

Vesthimmerlands Kommune har nedsat skatten i 2013 og 2014. Det antages at skatten nedsættes med yderligere 0,1% pr. år i 2017, 2018 og 2019.

Nedsat Fra 27,2 i 2012	Kompensation 2013	Kompensation 2014	Kompensation 2015	Kompensation 2016	Kompensation 2017	Kompensation 2018	Kompensation 2019
2013 med 0,1% 27,1	3,6 mio. kr.	2,4 mio. kr.	2,4 mio. kr.	1,2 mio. kr.	-	-	-
2014 med 0,1% 27,0	-	3,6 mio. kr.	2,4 mio. kr.	2,4 mio. kr.	1,2 mio. kr.	-	-
I alt	-3,6 mio. kr.	-6,0 mio. kr.	-4,8 mio. kr.	-3,6 mio. kr.	-1,2 mio. kr.	-	-
Mistet provenu Brutto	5,0 mio. kr.	10,0 mio. kr.	10,0 mio. kr.	10,0 mio. kr.			
Netto mistet provenu i året	1,4 mio. kr.	4,0 mio. kr.	5,2 mio. kr.	6,4 mio. kr.			

Nedsat	Kompensation 2013	Kompensation 2014	Kompensation 2015	Kompensation 2016	Kompensation 2017	Kompensation 2018	Kompensation 2019
2016 med 0,0% 26,9	-	-	-				
2017 med 0,1% 26,8	-	-	-	-	3,6 mio. kr.	2,4 mio. kr.	2,4 mio. kr. Rest i 2020
2018 med 0,1% 26,7	-	-	-	-	-	3,6 mio. kr.	2,4 mio. kr. Rest i 2020 og 2021
2019 med 0,1% 26,6	-	-	-	-	-	-	3,6 mio. kr. Rest i 2020 og 2021 og 2022
I alt					-4,8 mio. kr.	-6,0 mio. kr.	-8,4 mio. kr.

Mistet provenu brutto					15,0 mio. kr.	20,0 mio. kr.	25,0 mio. kr.
Netto mistet provenu pr. år					10,2 mio. kr.	14,0 mio. kr.	16,6 mio. kr.

I det godkendte budget for 2016 er der i overslagsårene både indregnet en skatnedsættelse på 0,1% pr. år og en kompensation svarende til ovenstående.

4.2 Mål for udvikling i langfristet gæld

Byrådet har en målsætning om at den langfristede gæld reduceres med gennemsnitlig 20 mio. kr. årligt i budgetperioden. Budgettet er kraftigt påvirket af afdrag og renter på gæld (ca. 60 mio. kr. årligt).

Udvikling i nuværende langfristet gæld (1.000 kr.) - Kommunekredit:

Skattefinansieret						
	FR2015	B2016	B2017	B2018	B2019	B2020
Primo	457.419	510.740	502.878	485.881	466.769	457.836
Afdrag	-24.350	-30.981	-33.022	-34.205	-35.218	-35.218
Låneoptagelse	77.671	23.119	16.025	15.093	26.285	26.285
Indeksregulering m.v.	0	0	0	0	0	0
Ultimo	510.740	502.878	485.881	466.769	457.836	448.903
Brugerfinansieret - ældreboliger						
	FR2015	B2016	B2017	B2018	B2019	B2020
Primo	383.068	369.619	360.017	352.907	362.087	346.887
Afdrag	-13.449	-14.002	-14.150	-14.400	-15.200	-15.200
Låneoptagelse		4.400	7.040	23.580		
Indeksregulering m.v.						
Ultimo	369.619	360.017	352.907	362.087	346.887	331.687
I alt						
	FR2015	B2016	B2017	B2018	B2019	B2020
Primo	840.487	880.359	862.895	838.788	828.856	804.723
Afdrag	-37.799	-44.983	-47.172	-48.605	-50.418	-50.418
Låneoptagelse	77.671	27.519	23.065	38.673	26.285	26.285
Indeksregulering m.v.						
Ultimo	880.359	862.895	838.788	828.856	804.723	780.590

Opgjort pr. indbygger og i forhold til nabokommunerne:

Gæld pr. indbygger 1.1.2015	Langfristet gæld i alt	Gæld vedr. ældreboliger	Skattefinansieret
Morsø	22.087	7.671	14.416
Thisted	17.876	9.774	8.102
Brønderslev	16.816	1.799	15.017
Frederikshavn	21.275	977	20.298
Vesthimmerland	23.134	10.243	12.891
Læsø	41.123	11.251	29.872
Rebild	11.403	4.006	7.397
Mariagerfjord	18.813	8.173	10.640
Jammerbugt	16.667	6.085	10.582
Aalborg	7.551	2.513	5.038
Hjørring	23.609	7.135	16.474
Gennemsnit	15.350	4.803	10.547

Kilde: Social og Indenrigsministeriets nøgletal (jan. 2016)

Som udgangspunkt budgetteres der med maksimal låneoptagelse. Låneopgørelsen forelægges politisk efter regnskabsåret udløb, hvor byrådet tager stilling til den endelige låneoptagelse.

I resultatbudgettet for 2016 indgår følgende låneoptagelser/afdrag:

	2016	2017	2018	2019
Optagne lån	-27.519	-23.065	-38.673	-26.285
Afdrag på lån	46.885	47.172	48.605	50.418
Netto	19.366	24.107	9.932	24.133

Denne gæld omfatter udover Kommunekredit også gæld til andre kreditinstitutioner og kommuner fra kommunesammenlægningen (udgår i 2016 med virkning fra 2017)

Målsætningen om reduktion i den årlige gæld med gennemsnitlig 20 mio. kr. årligt kan fraviges, hvis der gennemføres investeringer, der vil medføre en netto driftsbesparelse, eller hvis investeringen er nødvendig i forhold til demografisk udvikling.

Målsætningen kan endvidere fraviges, hvis anlægsinvesteringen medfører en bedre energieffektivitet, investeringen er pålagt kommunen som del af forbedret arbejdsmiljø eller der er tale om nødvendige investeringer, der skal til for at dække fremtidens behov (ud fra kommunens overordnede målsætninger).

Eksempelvis:

- Investeringer i ældreboliger (ydelse på lånene betales af beboerne).
- Investeringer i energioptimeringer i kommunens bygninger, der medfører lavere driftsudgifter til finansiering af ydelse på lånet.
- Investering til fremme af bosætninger eller fastholdelse af indbyggertallet

4.3 Mål for anlægsudgifter

Målet for anlægsudgifter er, at anlægsniveauet skal være af en sådan størrelse, at kommunens bygninger, anlæg m.v. har en sådan standard, at kapitalen ikke reduceres over tiden.

Niveauet for bruttoanlægsudgifter skønnes på den baggrund, at skulle udgøre 75 - 90 mio. kr.

I følge IM's nøgletal var den gennemsnitlige bruttoanlægsudgift i kommunerne i Region Nord 2.366 kr. pr. indbygger (Regnskabet pr. 31. december 2014). Såfremt der regnes med 37.000 indbyggere i Vesthimmerlands Kommune svarer dette til en anlægsudgift på 87,5 mio. kr.

Bruttoanlægsudgifter pr. indb. (regnskabet primo året)

	▼ 2014 ▲	▼ 2015 ▲	▼ 2016 ▲
	(R) (P) (I) (PL)	(R) (P) (I) (PL)	-- (I) (PL)
Region Nordjylland			
773 Morsø	2.460	1.124	...
787 Thisted	2.724	1.888	...
810 Brønderslev	2.103	1.453	...
813 Frederikshavn	2.306	1.863	...
820 Vesthimmerland	3.255	2.360	...
825 Læsø	6.857	1.950	...
840 Rebild	3.072	2.426	...
846 Mariagerfjord	3.471	1.636	...
849 Jammerbugt	2.292	2.670	...
851 Aalborg	2.549	2.668	...
860 Hjørring	2.848	3.371	...
Gennemsnit	2.675	2.366	...

Kilde: Social og Indenrigsministeriets nøgletal (jan. 2016)

Ved godkendelsen af budget 2016 indgik følgende anlægsbudget:

Anlæg i 1.000. kr.	Godkendt Budget 2016	Budget 2017 jfr. budgetaftalen for 2016
Jordforsyning - Udgift	3.000	3.000
Jordforsyning - Indtægt	-3.000	-3.000
Skattefinansieret anlæg	80.162	101.095
Forsyningsområdet - udgift	6.000	
Forsyningsområdet - indtægt	-6.000	
Grundkapital	3.200	4.000
Anlæg inkl. forsyning og grundkapital	83.362	105.095
Overført til drift	-10.222	-8.500
Pris- og lønfremskrivning		1.386
	73.140	97.981

I Vesthimmerlands Kommune er det praksis, at der til anlægsudgifterne henregnes grundkapital (kommunens bidrag til nye almene boliger) og lånegarantier til kulturelle formål.

I Økonomiudvalgets budgetforslag for 2017 indregnes følgende anlægsstørrelser:

	2016	2017	2018	2019
Anlæg incl. jordforsyning, forsyningsområdet og grundkapital	80 mio. kr.	85 mio. kr.	90 mio. kr.	90 mio. kr.

Anlægsniveauet på 85 mio. kr. i 2017 svarer til den økonomiske politik, der blev arbejdet efter i forbindelse med budgetlægningen for 2016.

I 2016-budgettet blev det besluttet, at foretage en teknisk flytning af 10,2 mio. kr. fra anlæg til drift:

Vejrenoveringer	7,7 mio. kr.
Bygningsvedligeholdelse (ekstraordinær)	2,5 mio. kr.

I 2017-2020 er udgifterne ført tilbage til anlæg – men udgiften er reduceret til samlet 8,5 mio. kr

Pris- og lønfremskrivningen for anlæg udgår, og forbedrer dermed budgetbalancen.

Et anlægsbudget på 85 mio. kr. kræver en beslutning om udskydelse eller reduktion af det anlægsbudget for 2017, som er indeholdt i budgetaftalen for 2016.

I fagudvalgenes møder i perioden fra april til juni arbejder udvalgene med forslag til anlægsprojekter med henblik på Økonomiudvalgets prioritering til ansøgning om lånedispensations på kvalitetsfundsområderne, investeringer med positiv businesscase og/eller den ordinære låneramme.

Økonomiudvalget behandler forslag til låneansøgning i mødet i juni 2016.

I budgetaftalen for 2016 blev der bevilget og frigivet følgende anlægsprojekter – som også rækker ind i 2017.

	2016	2017	2018	2019
Frigivet jfr. afsnit 2.8	35.172	17.900	14.900	0
Disponeret jfr. afsnit 2.8	13.225	50.000	26.200	0
I alt		67.900	41.100	0

4.4 Mål for konsolidering

Ved udgangen af 2015 er den gennemsnitlige kassebeholdning opgjort til ca. 90 mio. kr. Der budgetteres i 2016 med en kassehenlæggelse på 2,3 mio. kr. Kassebeholdningen ultimo 2016 forventes derfor fortsat at være på ca. 90 mio. kr.

DRANST – 1.000 KR.	BUDGET 2016
Drift – brutto	2.860.715
Anlæg – brutto	69.940
Brutto drift og anlæg	2.930.655
Driftsindtægter og statsrefusion	-560.216
Netto drift og anlæg	2.370.439

Byrådets egen målsætning for den gennemsnitlige kassebeholdning efter kassekreditreglen fastsættes til ca. 3 % af brutto drifts- og anlægsbudgettet. Dette mål svarer til ca. 87,9 mio. kr. og er i overensstemmelse med Social- og Indenrigsministeriets vejledende mål for gennemsnitlig kassebeholdning efter kassekreditreglen.

Side 21 af 29

Formålet med konsolidering er:

- Undgå dyre renter på gæld
- Frihed til i løbet af året at kunne iværksætte (ubudgettede) særlige tiltag
- Håndtere uforudsete udgifter
- Overholde Social- og Indenrigsministeriets regler om gennemsnitlig likviditet.

I Økonomiudvalgets budgetforslag for 2017 indregnes følgende målsætninger:

	2016	2017	2018	2019
Målet for den gennemsnitlige kassebeholdning	90 mio. kr.	90 mio. kr.	90 mio. kr.	90 mio. kr.

Såfremt der ønskes større handlefrihed i overslagsårene til eks. at iværksætte nye drifts- eller anlægsprojekter, bør der foretages en yderligere konsolidering.

4.5 Mål for økonomisk råderum

På baggrund af den beregnede budgetbalance for budget 2017 er der p.t. en ubalance på ca. 52,3 mio. kr.

	2017	2018	2019	2020
Budgetbalance jfr. budgetaftalen for 2016	0	0	0	
Tilbageført bidrag til omstillingspuljen	28.667	44.667	60.667	
Tilbageført afbalancering af resultatbudget	36.290	37.090	64.557	
Tilbageført vedr. omstillingspuljen for 2016	-12.667	-12.667	-12.667	
Reel ubalance (budgetunderskud)	52.290	69.090	112.557	

Der er således behov for en reduktion af drifts- og anlægsudgifterne på 52,290 mio. kr. i 2017 for at skabe balance. 2020 budgetoverslagsåret kan ikke opgøres p.t.

Dette giver dog ikke Byrådet råderum til politiske prioriteringer for imødekommelse af nye drifts- eller anlægsprojekter. Til dette formål afsættes derfor 15,0 mio. kr.

Råderummet kan anvendes til:

- Udviklingstiltag på driften (ønsker)
- Anlæg (justering til 85,0 mio. kr.)
- Tilbagekøb af enkelte elementer i råderumspuljen
- Konsolidering til opretholdelse af den gennemsnitlige likviditet
- Evt. bufferpuljer – for at kunne overholde budgetlovens konsekvenser i forbindelse med budgetoverskridelser.

Til budgetlægningen for budget 2017 arbejdes der med at skabe en samlet budgetbalance og derudover skabe et *centralt* råderum på 15,0 mio. kr. Det betyder, at der skal skabes en samlet finansiering på 67,290 mio. kr.

Budgetbalancen/råderummet foreslås finansieret således:

	Beløb i 1.000 kr.
Tilbageførsel af bufferpulje vedr. Beskæftigelsesområdet jfr. afsnit 3.5 Reduktion fra 15,895 mio. kr. til 10,086 mio. kr.	-5.809
Anlægsudgifterne i 2017 budgettet nedskrives til 85 mio. kr. jfr. afsnit 4.3 I 2017 er afsat: Anlægsudgifter 93,981 mio. kr. Grundkapital 4,000 mio. kr. Overført til drift 8,500 mio. kr.	-21.481
Råderum: • Kapacitetstilpasning på Børne- og Skoleområdet jfr. afsnit 2.2 • Regnskabserfaring • Restbeløb til fordeling mellem udvalgene	-40.000 -12.000 -244 -27.756
Samlet finansieret råderum	-67,290

Råderummet sikres ved, at fagudvalgene i budgetprocessen kommer med forslag på samlet 40 mio. kr. til prioriteringsseminaret mellem 1. og 2. behandling af budgettet i byrådet.

Fagudvalgenes arbejde understøttes ved, at der til udvalgenes møder i perioden fra april og indtil prioriteringsseminaret udarbejdes forslag til effektiviseringer, omlægnin-ger og reduktioner, der svarer til udvalgets andel af de 40 mio. kr.

Udvalg	Udvalgsramme	Omstilling	Solidarisk	Restbeløb	I alt
		1,0%	1,0%	8.450	
Økonomiudvalget	256.525	2.565	2.565	0	5.131
Socialudvalget i alt	115.954	1.160	1.160	254	2.573
Sundhedsudvalget	509.060	5.091	5.091	6.602	16.783
Beskæftigelsesudvalget	13.792	138	138		276
Børne- og Skoleudvalget	532.435	5.324	5.324	1.595	12.244
Kultur- og fritidsområdet	55.071	551	551	0	1.101
Teknik- og Miljøudvalget	94.655	947	947	0	1.893
1.000 kr.	1.577.493	15.775	15.775	8.450	40.000

- Omstillingsbidraget på 1% - fordeles ligeligt på alle udvalg 1%
- Solidarisk reduktion for alle udvalg med en procentdel - her 1,0%
- Restbeløbet fordeles på udvalg der ligger over sammenlignelige kommuner - ECO tal 2015

Som oplæg til fagudvalgsmøderne vil der i byrådets temamøde i marts 2016 bl.a. blive forelagt en række nøgletal m.v. for Vesthimmerlands kommune i forhold til sammenlignelige kommuner og landsgennemsnittet.

Fordelingen af de 26 mio. kr. på udvalg foretages i forbindelse med Økonomiudvalgets behandling og godkendelse af nærværende Økonomiske politik.
(I Børne- og Skoleudvalgets andel af de 40 mio. kr. - 12,244 mio. kr. – indgår reduktionskravet på 12 mio. kr. som følge af kapacitetstilpasningen).

På prioriteringsseminaret mellem 1. og 2. behandling af budgettet kan byrådet tage stilling til hvordan råderummet skal anvendes.

4.6 Mål for udvikling i aktivitets- og serviceniveaet

Byrådets mål for aktivitetsniveau og serviceniveau i budgetårene 2017-2020 er at sikre, at niveauet i forhold til borgerne og virksomheder svarer til gennemsnitsniveauet for sammenlignelige kommuner.

På grund af stadigt stigende økonomisk pres på kommunernes økonomi skal målet søges opnået ved fortsat at fokusere på effektiviseringer og omlægninger af aktivitetsniveauet indenfor alle forvaltningsområder.

Til at understøtte budgetlægningen foretages pris- og lønfremskrivning iht. udmeldingerne fra Kommunernes Landsforening. For varekøb foretages der ingen prisenfremskrivning. For tjenesteydelser foretages alene prisenfremskrivning for områder der er omfattet af kontrakter og andre bindende aftaler.

De nyeste nøgletal viser, at Vesthimmerlands Kommune fortsat ligger højt på flere udgiftsområder i forhold til sammenlignelige kommuner. Det vil derfor være nødvendigt fortsat at have fokus på disse områder – og evt. i forbindelse med udmøntning af sparekrav for de enkelte udvalgsområder tage hensyn hertil.

Nøgletal vil i budgetlægningen for 2017 fortsat blive anvendt som oplysning på skemaer vedr. budgetalternativer.

4.7 Særtilskud

Byrådet godkendte den 28. januar 2016 at indgå en partnerskabsaftale med Social- og Indenrigsministeriet.

På baggrund af det fremsendte udkast til partnerskabsaftale fra Social- og Indenrigsministeriet (se afsnit 2.3) afsættes følgende beløb:

2016	2017	2018	2019	2020
13 mio. kr.	13 mio. kr.	12 mio. kr.	12 mio. kr.	12 mio. kr.

4.8 Mål for økonomistyringen

Kommunen vil arbejde for at der fortsat er gennemsigtighed på tværs af udvalg og fortsat fokus på budgetoverholdelse. Som udgangspunkt gives der ikke kassefinansierede tillægsbevillinger.

Politisk er der fokus på tidlige genopretningsplaner. Målet med budgetopfølgningerne er budgetoverholdelse og godkendelse af genopretningsplaner.

Administrativt søges dette opnået ved at udbygge kommunens ledelsesinformationssystem med det mål, at der månedsvis forelægges informationer for udvalg og byråd.

Byrådet modtager nu ledelsesinformation med løbende aktuelle nøgletal for de enkelte udvalgsområder.

4.9 Mål for budgettildelinger på det skattefinansierede område

Budgettildelingerne på det skattefinansierede område tager udgangspunkt i budgettet for 2017 som vedtaget ved budgetlægningen for 2016. Da budgettet således er et "gammelt" budget vil budgettet skulle korrigeres for en række forhold:

- Politiske beslutninger siden vedtagelse af budget 2016 med virkning i 2017
- Stigning/fald i antallet af brugere/børn/unge ældre, jf. nedenfor
- Effekten af den indgåede aftale mellem Regeringen og Kommunernes landsfor-
ening, herunder
 - a. Udvikling i overførselsudgifter (kontanthjælp, sygedagpenge, førtidspensi-
oner m.v.)
 - b. Udgifter til de forsikrede ledige, der budgetmæssigt sættes til samme be-
løb som indtægten fra beskæftigelsestilskuddet.
 - c. Opgaveflytninger mellem kommune, region og stat (DUT)
 - d. Udgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering, der budgetmæssigt sættes
til samme beløb, som indregnes i kommunens bloktilskud.
 - e. Det forudsættes, at bloktilskudsændringer m.v. i forhold til regeringsafta-
len (a – d) som minimum er udgiftsneutralt for Vesthimmerlands Kommu-
ne.

Befolknings-, ældre- og skoleprognoserne viser, at der er store forskydninger i befolk-
ningsgrupperne. Frigjorte ressourcer fra fald i en befolkningsgruppe må ikke bruges til
udviklingstiltag uden Byrådets politiske prioritering.

Kommunen vil anvende gennemskuelige budgettildelinger, der er politisk godkendte og
som automatisk sikrer, at der tilføres færre midler til de budgetområder, hvor antallet
af brugere falder. Ved stigning i antallet af brugere søges udgifterne indeholdt i den
eksisterende ramme.

Udgangspunktet er at regulere budgetrammen med de marginale omkostninger ved
nedadgående ændringer i aktivitetsniveau og samtidig sikre, at serviceniveauet i for-
hold til borgerne ligger på gennemsnitsniveauet i forhold til sammenlignelige kommu-
ner.

Med beslutning vedrørende det politiske råderums størrelse, jf. afsnit 4.5 vil budgettil-
delingerne have indflydelse på det samlede råderum.

Effekten af regeringsaftalen og ændringer i henhold til ovennævnte behandles politisk i Byrådets temamøde den 16. juni 2016 og i Økonomiudvalgets møde den 22. juni 2016

4.10 Mål for forsyningsområdet

Ved budgetlægningen skal det sikres, at et evt. mellemværende mellem kommunen og forsyningsområdet afvikles over maks. 5 år.

Finansiering af ny genbrugsplads og igangsættelse af projektet afventer afgørelse om RenoVest, samt muligheden for finansiering via et kommende affaldsselskab eller udlodning fra RenoVest. Projektet forventes derfor senest igangsat i 2016.

I 2016-2019 afsættes en nettodriftsindtægt på 1,5 mio. kr. således at der skabes mulighed for at tilbagebetale en evt. udgift på 6 mio. kr. til en ny genbrugsplads.

4.11 Mål for skattefinansieret driftsoverskud og det samlede resultat

Det skattefinansierede driftsoverskud skal som minimum kunne dække udgifter til skattefinansieret anlæg, udgifter til forsyningsområdet, afdrag på lån, balanceforskydninger fratrukket evt. lånoptagelse.

Balanceforskydninger er kassehenlæggelser (konsolidering/bufferpulje), kirkeskat m.m.

Kommunerne må afsætte 1% af driftsbudgettet i en bufferpulje, der kan dække uforudselige udgifter.

Det samlede resultat skal altid være positivt - eller med budgetteret balance mellem alle udgifter og indtægter. Med indregning af evt. bufferpulje vil likviditetsforbruget som udgangspunkt herefter skulle budgetteres med 0 kr.

4.12 Økonomisk politik og budget 2017 - 2020

Nedenstående tabel viser summarisk hovedpunkterne i den økonomiske politik for 2017 - 2020:

Økonomisk politik 2017- 2020

Målsætning	Udmøntes ved
4.1 Den kommunale udskrivningsprocent nedsættes.	Årlig nedsættelse med 0,1% i perioden 2017 - 2020. Nedsættelsen er betinget af, at der ydes kompensation fra staten som gældende for 2013 og 2014.
4.2 Den langfristede gæld nedsættes.	Gennemsnitlig nedsættelse med 20 mio. kr. årligt (i alt 80 mio. kr. i budgetperioden 2017-2020).

4.3 Bruttoanlægsudgifterne skal udgøre ca. 2.500 kr. indbygger – eller svarende til det gennemsnitlige anlægsudgiftsniveau i kommunerne i Region Nord (ca. 90 mio. kr.).	Der afsættes netto anlæg på 85 mio. kr. i 2017 og 90 mio. kr. i 2018 - 2020.
4.4 Mål med gennemsnitlig beholdning efter kassekreditreglen på op til 3% af kommunens brutto drifts- og anlægsbudget.	Målet svarer til, at den gennemsnitlige kassebeholdning skal være omkring 87 mio. kr. Tilstræbes fastholdt på 90 mio. kr. ultimo 2017.
4.5 I det foreløbige budget for 2017 skal der arbejdes med at skabe et centralt råderum til politisk prioritering.	Der skal afsættes en råderumspulje på 40,0 mio. kr., der fordeles efter Økonomiudvalgets beslutning. I de 40 mio. kr. indgår en pulje på 15 mio. kr. til nye aktiviteter (drift og anlæg)
4.6 Kommunens aktivitets- og serviceniveau skal i budgetperioden tilpasses det gennemsnitlige niveau for sammenlignelige kommuner.	Reduktion i kommunens driftsudgifter skal primært ske ved besparelser, rationaliseringer og effektiviseringer.
4.7 Der skal arbejdes videre på at nå de mål, som partnerskabsaftalen med Økonomi- og Indenrigsministeriet indeholder.	Med partnerskabsaftalen er særtilskuddet garanteret til et årligt tilskud på 13 mio. kr. i 2017 og 12 mio. kr. i 2018. Målopfyldelse skal dog dokumenteres.
4.8 Der skal arbejdes på fortsat at skabe øget gennemsigtighed på tværs af udvalget – og fortsat fokus på budgetoverholdelse.	Som udgangspunkt gives der ikke kassefinansierede tillægsbevillinger. Ledelsesinformation udbygges i forhold til det politiske niveau.
4.9 Faldet i børnetal skal kunne udløse en kommunal besparelse, og øget tilgang af ældre søges tilpasset i det nuværende budget på ældreområdet.	Der skal udarbejdes nærmere budgetmodeller, der kan tage højde for kommunens målsætning.
4.10 Kommunens mellemværende med forsyningsområdet (renovation) skal udlignes i indeværende budgetperiode.	Udmøntning afventer beslutning om etablering af ny genbrugsplads i Farsø.
4.11 Det skattefinansierede driftsoverskud skal som minimum kunne dække udgifter til skattefinansieret anlæg, udgifter til forsyningsområdet, afdrag på lån og balanceforskydninger fratrukket evt. låneoptagelse.	Der budgetteres ikke med kasseforbrug i 2017 – 2020.

5. Resultatopgørelse efter tilpasning af økonomisk politik

Med udgangspunkt i resultatbudget 2016-2019 - som vedtaget i forbindelse med budgettet for 2016 - kan der herefter opstilles følgende ændringer:

Resultatbudget 2017-2020				
Hele 1.000 kr.	2017	2018	2019	2020
DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE				
Indtægter				
Generelle tilskud	-877.975	-836.476	-816.421	-816.421
Særtilskud fra 13 til 12 mio.		1.000	1.000	1.000
Regulering vedr. omstillingspulje	-12.667	-12.667	-12.667	-12.667
Skatter	-1.539.605	-1.570.456	-1.604.315	-1.634.315
Indtægter	-2.430.247	-2.418.599	-2.432.403	-2.462.403
Driftsudgifter				
Økonomiudvalget	266.921	266.921	266.921	266.921
Bufferpulje nedskrives	-5.809	-5.809	-5.809	-5.809
Socialudvalget	120.854	120.712	120.462	120.462
Sundhedsudvalget	660.286	660.286	660.286	660.286
Beskæftigelsesudvalget	546.117	546.120	546.120	546.120
Børne- og skoleudvalget	556.697	552.842	552.842	552.842
Kultur- og fritidsudvalget	55.071	55.071	55.071	55.071
Teknik- og miljøudvalget	91.643	92.113	92.113	92.113
Bidrag til omstillingspuljen (1% af serviceudgifterne)	-28.667	-44.667	-60.667	-60.667
Nulstilling af omstillingspuljen	28.667	28.667	28.667	28.667
Afbalancering af resultatbudget	-36.290	-37.090	-64.557	-64.557
Nulstilling af afbalancering	36.290	37.090	64.557	64.557
Råderumpulje til ØK	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
Yderligere budgettilpasning		-25.281	-51.248	-51.248
Overføres til anlæg igen	-8.500	-8.500	-8.500	-8.500
Pris- og lønfremskrivning	44.196	86.620	128.076	158.076
Driftsudgifter	2.287.476	2.285.095	2.284.334	2.314.334
Renter	14.692	14.600	14.964	14.964
Skattefinansieret driftsoverskud	-128.079	-118.904	-133.105	-133.105

Anlægsudgifter				
Økonomiudvalget	11.600	7.161	58.061	58.061
Sundhedsudvalget	10.000	26.200		
Børne- og skoleudvalget	31.595	30.180	5.000	5.000
Kultur- og fritidsudvalget	2.000	2.000	2.000	2.000
Teknik- og miljøudvalget	37.400	7.750	7.150	7.150
Justering til ØK politik	-8.981	14.500	14.500	14.500
Pris- og lønfremskrivning	1.386	2.209	3.289	3.289
Anlæg i alt	85.000	90.000	90.000	90.000
RESULTAT AF DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE	-43.079	-28.904	-43.105	-43.105
FORSYNINGSVIRKSOMHED				
Drift	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Anlæg				
Finansiering via Renovest				
RESULTAT AF FORSYNINGSVIRKSOMHED	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
DET SAMLEDE RESULTAT	-44.579	-30.404	-44.605	-44.605
Optagne lån	-23.065	-38.673	-26.285	-26.285
Afdrag på lån	47.172	48.605	50.418	50.418
Grundkapital indgår i anlæg	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
Balanceforskydninger	9.472	9.472	9.472	9.472
ÆNDRING AF LIKVIDE AKTIVER	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000

Med gult er afmærket ændringer i forhold til det oprindelige resultatbudget der fremgik af budgetaftalen for 2016.